Rady narodowe na podstawie ustaw z lat 50-tych i 60-tych

licencjat, jeszcze nie broniona – pisana lipiec

WSTĘP 2

I. ROZDZIAŁ
OGÓLNE ZASADY USTROJOWE PRL WEDŁUG KONSTYTUCJI Z 22 LIPCA 1952R 5
1. NACZELNE ZASADY USTROJOWE W KONSTYTUCJI 9
2. SEJM 12
3. RADA PAŃSTWA 16
4. ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA 19
5. PODSTAWOWE PRAWA I OBOWIĄZKI OBYWATELA 22

II. ROZDZIAŁ
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY KRAJU I WPROWADZENIE ORGANÓW TERENOWYCH W 50 -TYM ROKU 26
1. PODZIAŁ KRAJU 26
2. CHARAKTERYSTYKA USTAWY Z 20 MARCA 1950R 30
3. POSTANOWIENIA KONSTYTUCJI Z 1952R. I PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DO PAŹDZIERNIKA 1956R 34

III. ROZDZIAŁ
ZMIANY W STATUSIE RAD NARODOWYCH Z 1958R 40
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEMIAN W POLSCE PO PAŹDZIERNIKU 1956R 40
2. NOWE UNORMOWANIA W USTAWIE Z 25 STYCZNIA 1958R 43

ZAKOŃCZENIE – KIERUNKI I CHARAKTERYSTYKA PRZEMIAN W POZYCJI PRAWNEJ RAD NARODOWYCH DO KOŃCA LAT 60-TYCH 51

BIBLIOGRAFIA 56

WSTĘP

W drugiej połowie XX wieku system ustrojowy Polski Rzeczpospolitej Ludowej przechodził istotne przemiany, które wynikały zarówno z wewnętrznych uwarunkowań politycznych, jak i zewnętrznych nacisków ideologicznych oraz gospodarczych. Jednym z kluczowych elementów tego systemu były rady narodowe – organy terenowej władzy państwowej, które pełniły funkcję pośrednią między centralnym aparatem administracyjnym a obywatelami. Ich status prawny, kompetencje oraz sposób funkcjonowania kształtowane były przez liczne ustawy, w tym te uchwalone w latach 50. i 60. XX wieku, które stanowiły przedmiot wielu debat oraz reform.

Geneza rad narodowych sięga jeszcze okresu walki o władzę w Polsce po zakończeniu II wojny światowej. Wówczas, w ramach odbudowy państwa i ustanawiania nowego ustroju, władze komunistyczne zaczęły stopniowo budować model organizacji administracyjnej, który podporządkowany był zasadom centralizmu demokratycznego. W efekcie tych działań powstały rady narodowe, które miały stanowić fundament systemu władzy publicznej na poziomie lokalnym. Wzorowane w dużej mierze na radach sowieckich, miały pełnić funkcję przedstawicielską, jednak w praktyce były ściśle kontrolowane przez aparat partyjny.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 22 lipca 1952 roku formalnie określiła ustrój państwa oraz wprowadziła szereg regulacji dotyczących funkcjonowania organów władzy, w tym rad narodowych. W myśl tych przepisów, rady narodowe stały się częścią jednolitego systemu władzy państwowej, podporządkowanego zasadzie centralizmu. Wraz z uchwaleniem kolejnych ustaw w latach 50., a następnie po wydarzeniach października 1956 roku, zaczęto wprowadzać zmiany mające na celu korektę funkcjonowania tych organów. Reforma z 1958 roku była jednym z przełomowych momentów, który wpłynął na dalszy rozwój struktur administracyjnych i samorządowych w PRL.

Lata 50. i 60. były okresem stopniowego umacniania systemu rad narodowych jako podstawowego elementu administracji

państwowej. Wprowadzane wówczas przepisy prawne miały na celu zarówno dostosowanie ich do bieżących potrzeb politycznych i społecznych, jak i zapewnienie pełnej kontroli nad funkcjonowaniem aparatu władzy. Ustawa z 20 marca 1950 roku stanowiła punkt wyjścia dla nowego modelu organizacji administracyjnej, znosząc samorząd terytorialny i zastępując go w pełni scentralizowanym systemem rad narodowych. W kolejnych latach władze PRL stopniowo modyfikowały te struktury, dostosowując ich kompetencje do zmieniającej się sytuacji społeczno-politycznej.

Szczególne znaczenie dla kształtowania pozycji rad narodowych miały reformy po październiku 1956 roku, kiedy to podjęto próby pewnej decentralizacji i zwiększenia ich roli jako faktycznych przedstawicielstw obywatelskich. Zmiany te znalazły swoje odbicie w ustawie z 25 stycznia 1958 roku, która częściowo modyfikowała status rad narodowych, choć wciąż utrzymywano ścisłą kontrolę nad ich działalnością. Kolejne lata przynosiły dalsze dostosowywanie przepisów do bieżących potrzeb politycznych, a pozycja rad narodowych ewoluowała w kierunku, który – choć nie odbiegał znacząco od centralistycznych założeń systemu PRL – pozostawiał pewne pole dla ich działalności na poziomie lokalnym.

Niniejsza praca ma na celu przeanalizowanie kształtowania się pozycji prawnej rad narodowych w świetle ustawodawstwa lat 50. i 60. XX wieku. Szczególna uwaga zostanie poświęcona kluczowym aktom prawnym, które regulowały ich funkcjonowanie, oraz wpływowi zmian politycznych na sposób ich działania. W pierwszym rozdziale zostaną przedstawione ogólne zasady ustrojowe PRL w świetle konstytucji z 1952 roku, co pozwoli zrozumieć kontekst, w jakim funkcjonowały rady narodowe. Następnie omówione zostaną reformy administracyjne, które doprowadziły do ich powstania i wprowadzenia do struktury państwowej. W trzecim rozdziale szczegółowo przeanalizowane zostaną zmiany w statusie rad narodowych po 1956 roku, w tym najważniejsze unormowania ustawy z 1958 roku.

Badanie tego zagadnienia jest istotne nie tylko dla analizy historii ustroju Polski Ludowej, ale także dla zrozumienia mechanizmów funkcjonowania ówczesnej administracji państwowej. Rady narodowe, choć podporządkowane władzom centralnym, odgrywały istotną rolę w realizacji polityki państwowej na poziomie lokalnym i stanowiły jedno z narzędzi zarządzania społeczeństwem w warunkach systemu socjalistycznego. Praca ta stanowi próbę ukazania ewolucji tych organów na tle zmian politycznych i prawnych, jakie miały miejsce w pierwszych dwóch dekadach istnienia PRL.

Jeśli chcesz zamówić pisanie pracy od podstaw, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis